

NOT: Üvey evlat için refakat izni verilemeyeceği hakkında

T.C.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02-12880757

27/06/2025

Konu: Görüş (Üvey Evlat İçin Refakat İzni Verilemeyeceği)

..... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi: tarihli ve sayılı yazı.

Belediyenizde 657 sayılı Kanuna tabi görev yapmakta olan bir personelin eşinin önceki evliliğinden olan ve birlikte yaşadığı üvey kızı için İstinye Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezinin düzenlemiş olduğu sağlık kurulu raporuna istinaden refakat izni verilip verilemeyeceğine ilişkin ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 105 inci maddesinin son fıkrasında, *"Ayrıca, memurun bakmakla yükümlü olduğu veya memur refakat etmediği takdirde hayatı tehlikeye girecek ana, baba, eş ve çocukları ile kardeşlerinden birinin ağır bir kaza geçirmesi veya tedavisi uzun süren bir hastalığının bulunması hâllerinde, bu hâllerin sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi şartıyla, aylık ve özlük hakları korunarak, üç aya kadar izin verilir. Gerektiğinde bu süre bir katına kadar uzatılır."* hükmü yer almaktadır.

657 sayılı Kanunun mezkûr hükmü kapsamında refakat izni memura; anne, baba, eş, çocuk (evlatlık dahil) ve kardeşleri için verilebilmekte olup ayrıca memurun bu kişilere sosyal güvenlik mevzuatı çerçevesinde bakmakla yükümlü olması veya bakmakla yükümlü olmasa da refakat edilmeme halinde yine bu kişiler için hayati tehlikenin söz konusu olması gerekmektedir.

Madde metninde geçen "çocuk" ibaresinden altsoy çocukların yanı sıra evlatlık alınan çocukların da anlaşılması gerekmekte olup üvey evlatlar ise bu ibarenin dışında olduğu değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun;

"Kan hısımlığı" başlıklı 17 nci maddesinde, *"Kan hısımlığının derecesi, hısımları birbirine bağlayan doğum sayısı ile belli olur."*

Biri diğerinden gelen kişiler arasında üstsoy-altsoy hısımlığı; biri diğerinden gelmeyip de, ortak bir kökten gelen kişiler arasında yansoy hısımlığı vardır." hükmü,

"Birlikte evlât edinme" başlıklı 306 ncı maddesinin son fıkrasında, *"Eşlerden biri, en az iki yıldan beri evli olmaları veya kendisinin otuz yaşını doldurmuş bulunması koşuluyla diğerinin çocuğunu evlât edinebilir."* hükmü,

"Hükümleri" başlıklı 314 üncü maddesinde, *"Evlâtlık, evlât edinenin mirasçısı olur."*

Evlâtlık küçük ise evlât edinenin soyadını alır. Evlât edinen isterse çocuğa yeni bir ad verebilir. Ergin olan evlâtlık, evlât edinilme sırasında dilerse evlât edinenin soyadını alabilir. ..."

Evlâtlığın, miras ve başka haklarının zedelenmemesi, aile bağlarının devam etmesi için evlâtlığın naklen geldiği aile kütüğü ile evlât edinenin aile kütüğü arasında her türlü bağ kurulur. Ayrıca evlâtlıkla ilgili kesinleşmiş mahkeme kararı her iki nüfus kütüğüne işlenir. ..." hükmü,

"Üvey çocuklar" başlıklı 338 inci maddesinde, *"Eşler, ergin olmayan üvey çocuklarına da özen ve ilgi göstermekle yükümlüdürler."*

Kendi çocuğu üzerinde velâyeti kullanan eşe diğer eş uygun bir şekilde yardımcı olur; durum ve koşullar zorunlu kıldığı ölçüde çocuğun ihtiyaçları için onu temsil eder." hükmü yer almaktadır.

Görüleceği üzere, evlatlık edinilen çocuklar altsoy çocuklar gibi değerlendirilmekle birlikte üvey evlat için böyle bir durum söz konusu değildir. Nitekim mezkûr 338 inci maddede yer verilen *"Kendi çocuğu üzerinde velâyeti kullanan eşe"* ifadesi de diğer eşin evlatlık bağı olmaksızın uygun bir

şekilde yardımcı olacağı, durum ve koşullar zorunlu kıldığı ölçüde çocuğun ihtiyaçları için onu temsil edeceği belirtilmiştir.

Bu itibarla, Belediyenizde 657 sayılı Kanuna tabi görev yapmakta olan personelin eşinin önceki evliliğinden olan ve birlikte yaşadığı üvey kızı için refakat izni kullanmasının mümkün olmadığı mütalaa edilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

.....

Bakan a.
Yerel Yönetimler Genel Müdürü